

રાષ્ટ્રીય અધ્યાપક મહાનિ લાભાર્થે

ઓરમ. Reg No. 74

મહર્ષિ પરશુરામ.

લેખક —

માધવરાવ ભાસ્કરરાવ કર્ણિક, સુરત
સફળશી શશીકળા, રાજર્ષિ ભટ્ટારિ, સ્વામી ભકત
સુરપાલ આદિના લેખ.

પ્રકાશક —

મગનલાલ નરૈત્તમદાસ

આપાનેરી

સુ અ માલવીયાજી શાળા નં. ૬

ગોપીપુરા, સુરત.

સુરત, બરણપુરી ભાગોળ જાણવાથી પોળમાં આવતા શ્રી
'અખીકા વીજ્ય' પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં હન્ગોવતદામ
હન્ગીશનદાસે છાપ્યું.

કિંમત ૦-૧-૦

૮૦૦૭

મહર્ષિ પુરુષરામ.

આવિના પ્રવેશ—

ઓફરૂ જય જય જગ ત્રાતા . . (૨)

સુખ કન્યા દુખ હરિવંશર,
આવિનારી જય જય કમનાર,
જાત જન તુ દુખજન સર્વેશ્વર,
અબુ મુખ શાતા .

સત નાટના
જન હાર છે, વિના વિભુ નિત્યકાર છે
રીત નાગી, વય રામો, બાકુ ધત્તી, અતગામી, મુરમુનિ
વ તુજ ગુણ ગત

પ્રથમ પ્રથમ નિર્કલજગતમા વિગતેલા આજસ અમુયા અને આત્મા
વાદાના અવનત યુગમા ભારતમા જન્મ લઈ ભાગતની
ભવિતવ્યતાનો ભાનુ ભાન્યાકારમા પુન પ્રકટાવનાર પુણ્ય
લોક પયમગરેએ પાનાની પ્રતિભા વડે જગતને જીવન
આપી જનાડી દિધુ હિર બનાવ્યુ છે અને પૃથ્વિને
પ્રાણુમળનો પુણ્ય પ્રભાવ પરખાવ્યો છે મૈત્રીકાના શોરધી
દેહીનો દેવ દુ મળેને દક્ષ ની દહ દિગ્વીજય મેળવવામા
અધિક આવત્યક છે એ સનાતન મત્ય મિધ્ધાતનોજ
નમન નૃપિમા સર્વેશ નિજય થાય છે

શીઝે આપની એ અર્ધ દ્ય માન્યતામા અને માત્ર મુખી-
તાજ માયમ પડે છે
તવારને તિવાજવી દહ તિરને તોડી નાખનાર સર્વથા
શોકવી ગડ છે.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૭૧૦૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જીરવિ પરશુરામ

વિષય ૩ : ૨

સમશૈરથી ફેર વરસાની જોરને તેને ઘેર પણ જોર કરાય છે
 અને તદ્વારના વારથી મોટા મોટા મહારવીના માનને
 મરિત પણ મ્હાન થાય છે
 'પહેલો' તો આપને એનો અત્યારેજ પ્રત્યક્ષ પરિચય થશે.
 આત્મખળના અપૂર્વ પ્રભવથી અખી । અવની ડોલી જશે
 પરમયોગી પરશુરામ અને રઘુકુળ દીપકરામ ॥ કામ તમારી
 જુદીને તોડશે.
 અને પશુખળના પાર્શ્વિ પગરજીના પોતા પણ પ્રગટે પરખાની
 ફરી જગતને જગતા જોખમમા નહિજ જેડો
 અને તો એજ સિદ્ધાંત સલ થશે કે —

(૨)

સદાએ, આત્મ પ્રભા ખળવાન જગતમા... (૨)
 શિવ વિખળને પ્રહાથી પણ જીવ છે મહિમાવાન
 મુધરે એ શક્તિએ સધળા શક સાંકુ શયનાન
 ભરતભૂમિના ભદ્રવિરોધ એ તપ ધર્મ વિધાન
 આત્મ શાસ્ત્રથી અદ્ય મધાએ અન્ય શાસ્ત્ર વિજ્ઞાન
 (નય છે)

પ્રવેશ ૧ લો

પાત્રો:-સહસ્રાર્જુન અને તેના મુભટો

સહસ્રાર્જુન પ્રભાત થાય છે, રવિરાજના ન્ય કિરણો
 વિશ્વમા વિસ્તરે છે અને એ અપૂર્વ અલએલો આનંદ આપોને
 આજી નાખે છે ભૂમિને ભય અને આનંદલગ્ની બનાવે છે
 ખરડુ એ સધળાપર સસારમા આજે ક્ષત્રિયોની સત્તા છે.

“ જગત સસાર-આ શુદ્ધારમા ઈતિપાર ક્ષત્રિયનો,
 સકલ સસારમા સચારને મત્કાર ક્ષત્રિયનો,
 વિઠ્ઠ ભયકાર આ ભયકાર ત્યા વ્યવહાર ક્ષત્રિયનો,
 જગત આવારથી પ્રતિકાર નહિ થન ક્ષત્રિયનો,
 ઇચ્છાવડ ઉરથી અમે જે ધારીએ તે થાય છે,
 ભાતુ ઉગે અપ્તાવ્યગ ને ચદ્ર પૂવે જાય છે ”

એક સુભટ જે મહારાજ । એમજ હોય તો જેગેશ્વર
 જમનજિ પામે ઇચ્છિત કૃપાત્રી કામધેનુનો વાસ છે અને
 તેનાજ પગિયણથી તેમના પુણ્યનો પૃથિવિમા પ્રકાશ છે જે
 અપનુ આનુ અગધ મળ છે તો એ ગાયને આપ મેળવે
 તેમાજ તમારી શક્તિનો વિકાસ છે એજ કર્મમા તમારી
 કિર્તિનો નિવાસ છે

સહસ્રાર્જુન-જે સૂર્ય રથભાવી શક પર્જન્ય પણ અટકાવતો

ક્ષણમા ઊતારી પૃથ્વીપર સુરરાયને પણ લાવતો

તે એક પ્લાહણુ મુત્રથી ડરનાર છે સસારમા ।

એ ગાય પણ આની જશે જે જે હવે ક્ષણવારમા
 એ ગામને મેળવના માર મર્વ સન્ય કળારથી પ્રયાણુ કરી ગયુ
 છે તે તુ જાણે છે ।

(એક દૂત આવી સહસ્રાર્જુનને પ્રણામ કરી ઉસે રહેછે)

સહસ્રાર્જુન સેનાધ્વજ ! તમાર મુખ કેમ મ્તાન નિરખાય

છે અને તમાર હૃદય શોકાન્વિત હોય તેમ કેમ અવ-

લોકાય છે ? કહો કામધેનુ પ્રાપ્તિના શા સમાચાર છે ?

વિજયની વધામણી આપે છે કે આ લાગ્યમા હારનો

હાહાકાર છે ।

સેનાધ્યક્ષ—‘મહારાજ ! આ જગતી મહેવાય ના એવા બનાવો
છે થયા

સહુ સૈનીકો મહારાજના સુખ તથા રાગે ગયા
નવ કામધેનુ સાપડી પડી છે । તે આ કરી
આ કષ્ટ મહા દુખ દાયી જ બસ રક્ષનારો શ્રી હરિ ।’

સહુઆજ્ઞુન—‘શુ સત્ય હું આ માલગુ કે જ્વનનો આભાસ છે
પૃથિવિપતિ અર્જુન તણા બલનો જગતમા નાશ છે.
શુ સૂર્ય કે તાદો પડ્યો ? ગળી આ ગયુ આકાશ છે
અવની બધી ફાટી ગઈ ? શુ પૃથ્વીનો મહા નાશ છે ?’
એક દૂત આવીને મહારાજ । જમ્બીનના પુત્ર પરશુરામે
આપનાપર આક્રમણની તૈયારી કરી છે માટે અત્રેથી સત્વર
પ્રરથાન કરો તેમાજ આપનુ માન છે
સહુઆજ્ઞુન. જો એમ હોય તો પ્રધાનજી ! પ્રથાનની તૈયારી
કરો (બધા જાય છે)

પ્રવેશ ૨ જો.

પરશુરામ—જમ્બીનનો પુત્ર

ચાર બીજા સરદારો

વિષ્કંભક—પરશુરામનો ભાઈ

પરશુરામ—વિષ્કંભક ! ક્ષત્રિયોના મહત્ત્વ મહાન કરવા અત્ય
અવસરમા આપણુ સૈન્ય જાય છે તેમા સેનાધ્યક્ષપદ પર
મે તમને નિય । કર્યા છે માટે સત્વર તૈયાર થાઓ અને
દુશ્મનોની દળો નાખણ રણસામગ્રી આપ્યા જાઓ.

વિષ્કંભક—ગધુ! હું આપના મુખથી આ શુ સાંભળું છું ?
શુ આત્મણોનો ધર્મ તલવાર પકડવાનો છે. કહેો સહોદર
વેદ ધર્મના શા ફરમાનો છે ?

પરશુરામ એ વિપયના વિચારનો તને અવકાશ નથી તું જાણે,
છે મારો સ્વભાવ કેવો વિપમય છે તે પિછાણે છે છતાં
મારી ઈચ્છામા આશકા કેમ આણે છે ?

વિષ્કંભક હું ધાર છું બહીલ સહોદર પરશુરામ હજી
નાદાન છે

પરશુરામ પરશુરામ નાદાન છે કે આ બોલનાર બેઇમાન
રાયતાન છે !

વિષ્કંભક આર્થ આદર્શને આધારે ક્ષત્રીયોને સ્ત્રમશૈર
બોધાય છે

આત્મણો ધર્મનો ઉપદેશ કરવામા પ્રવર્તાય છે.

વર્ણુ કર્મને વિસરનાર વિદગ્ધ પુરુષો પાપમા પટકાય છે
પછી કહે પરશુરામ તમારી આગા શુ ધર્મને અનુકુળ થાય છે ?
પરશુરામ વિષ્કંભક ! મારી આગાની સલતાનો મને સંપૂર્ણ
ખ્યાલ છે

મારી હજીને ઉદ્ધ પનારની દેહ તૂકટે તૂકડા થઇ ભસ્મ થાય છે.

વિરોધ એ પરશુરામના કારાગૃહ પર થાય છે

અધર્મીઓનો શત્રુ આગા સિ અર્થે એ પરશુરામના કામ છે.

અને જગતના ક્ષત્રીયોનો નાશ એમાજ આ આત્માનો અભિ
રામ છે

‘આળુ ચઢાવુ કાસીએ રિપુને પછાડી મારવા
નરનારી બાળક સર્વને સંથે મળ્યા સહાયતા

નિક્ષાત આ પૃથ્વી કે નિક્ષાપ એ અતરતણી,
રમરણુમા કે,
સહારવા સહુ ક્ષત્રીને એ તિથા આપણી ?

(૩)

વિષ્કભક આ ધર્મ કર્મ નથી કાઠ આ થાય અધર્મજ ભાષ
કાં કોધવડે કચડાષ ? યો પાપ તથા વિપદાષ ?
નહિ ક્ષાત્ર તેજ કરમાશે, આહણુથી રાજન થાશે,
જગ આ અપકિતિ ગાગ, નહી મહુ ક્ષત્રી હણાશે,
નવ કુખો તથા ભરમાષ આ ધર્મ કર્મ નથી કાષ.
પરશુરામ વિષ્કભક ! જ દુઃ આતી રીતે ઉક્ષાસને
બદલે નિરાશા ફેલાવતો મટી જ !

સેનાપતિજી ! એક સૈન્ય સહસ્રાભુનનો વધ કરવા મોકલો
અને બીજુ સૈન્ય તૈચાગ કરી જમતના મહાન રણુવીગ
રાજ અદ્રમેનતો વધ કરવા તમે પોતે મારી સાથે તૈયાર
થાઓ, ચાલો ત્વગ કરા અને પાખડીઓના ગ્રાણુ દરો
(અંત છ)

અવેશ - જો

સ્થળ પરશુરામની ઘાવણી

પરશુરામ પોતાના પગદરો સાથે બેઠો છે *

પરશુરામ “ક્ષત્રીને સહારવા પણ લીધુ તે પાર આજે કરી
આખો તે જશ પૃથ્વીમા પલકમા તારી કૃપા શ્રી તિ !
એવા જો નિક્ષાપ થાય ઉરમા સૌ પાર તે પાડજો
હે કિસ્તાર કૃપા નિધાન મુજથી આજા દયાળુ થજો.”

મમરત પૃથ્વીને નિ ક્ષાત્ર કરવાનું પશુ લીધું અને તે દુષ્કર
બવસિધુ બગબગ તરી ગયો રાજ સહસ્રાભ્યુનના પશુ સહસ્ર
દૂકડા કરી તેનો વધ કાઢી હવે માત્ર રાજ ચંદ્રસેન મારા
બળનો સ્વીકાર નથી કરતો અને હજી મારા બદીખાનામા
પડી પોતાની કીર્તિ જાળવે છે તેનો નાશ કરવોજ આવશ્યક
છે પ્રધાનજી ! ગજ ચંદ્રસેન અને તેના સરદારોને હાજર કરો

(ચંદ્રસેનને કષ્ટ પ્રધાન આવે છે)

પરશુરામ રાજ ચંદ્રસેન ! જે ક્ષત્રીઓ મારે શરણે આવે
છે તેજ આયુષ્ય રાખવામા કાવે છે તો હવે તાબે થઈ
જીવવાનું તને ભાવે છે કે મૃત્યુને આગણે સિધાવે છે

ચંદ્રસેન પરશુરામ ! મનુષ્યોને પ્રભુ બચાવે છે જલ્લાદોની
જીદગીનો પશુ અત આવે છે ત્યાં શુ તું ચંદ્રસેનને
મૃત્યુનો ભય બતાવે છે ધર્મ માર્ગ પરાયણ કેસરીને શુ
કષ્ટથી તાવે છે-સતાવે છે.

પરશુરામ એ શબ્દ હું સ્હાતો નથી તું ટેક તારી તોડશે
કે બર્ષ આ મુખાંધથી શુ જીદગાની છોડશે
મિથ્યા અરે હડિલાઈથી જીવ એર સાથે જોડશે
કે કુલ આ કાયા તણો તેને નકામો ફેડશે ?

ચંદ્રસેન માગઃ સુકાષ્ઠ સંહિતા શુ નાશ સર્વ તણે થશે
તજશે નવ પશુ ઉખ્યતા કિરતાઃ અન્યાયી થશે
બનશે અહિ સક કેસરી ગતિકાળ કેરી ખૂટશે
પશુ ટેક ક્ષત્રીય વિરની નહિ છૂટશે નહિ વૂટશે

પરશુરામઃ તો જાણુજે નિજહરતથી તુ મત્યુને સ્વકારશે
 આ જીદગી લાખી હશે તેને હરામી ! મારશે
 ચડાળ ! કા હલ ચઢી મુજ પ્રેમને પ્રતિકારશે
 કા બ્યર્થ આ હઠીલાઇથી આયુષ્ય આપુ હારશે
 ચ દ્રસેન આ દેહના દૂકડા કરો કે ઝેરથી કાયા ભરો
 તેનો ન કાઇ ખગખરો આ પ્રાણુની પરવા નથી
 કિરતાર જગમા એક છે જો એક મારી ટેક છે
 તો માર્ગ મારો નેક ત્યા તુજ આણુથી પરવા નથી
 પરશુરામ (ચ દ્રસેનના સરહારોને) હીઠ છે ! તમે પણ શુ આ મુર્ખની
 સાથે મગવા માજો છો કે આયુષ્ય અરખલીત
 રાખવા અરણે લાગો છો ?

(૪)
 સુભાટો. છે કિર્તિ અમોને પ્યારીરે મીથ્યા છે અન્ય કામ,
 નવ ટેક કદી તૂટનારીરે . પાખડી પરશુરામ !
 ફરકે લાખો તરવારો રુતા થકી અમને મારો
 આ પ્રાણુ ભલે પડનારોરે . મેળવશુ મોક્ષ ધામ
 હિમગીરી પણ કદી ડગમગશે મોભે કદી નેવો મળશે
 અમધર્મ લગીર ન ચગશેરે પૃથિવિમા છે પ્રજામ
 પરશુરામ પ્રધાનજી ! આ સર્વને બળતી લઠીમા નાખીને
 મારી નાખો સહસ્ત્રાન્નુનના પકડાએલા કુટુંબને ઝાડથી
 લટકાવી નીચેથી અગ્નિની જવાળા સળગાવી મારી નાખો
 અને ખીંજ કદીઓનો એનીજ રીતે નાશ કરો
 પ્રધાનજી ! આ ઝવિરાળને શા મોટે આજ્ઞા છે
 પ્રધાન મહારાજ ! એમણે ચદ્રમેન મહાગજની સગલો સ્ત્રીને
 આશ્રમ આપ્યો છે.

પરશુરામ. યોગીરાજ ! એ સ્ત્રીને મારે સ્વાધીન કરી દેવી
 પડશે અને ત્યારેજ તમોને પણ બધન મૂકિત મળશે
 યોગીરાજ નો પરશુરામ તુ મારે એક વચન પાળવા તૈયાર
 હોય તો તાર વચન પાળવા હું પણ તૈયાર છું
 પરશુરામ આર્ય ઋષિઓના વચન પાળવા એ તો મારો
 ધર્મજ છે.

યોગીરાજ તો પરશુરામ એ સ્ત્રી હું જીવતી તને આપુ છું
 તુ એના ઉદરનો ગર્ભ શસ્ત્રક્રીયાથી બહાર કાઢી જીવે
 મને આપી દે

પરશુરામ “મારી બધી મનકામના તે ભખા આ પળમાં થઈ
 ઈચ્છા હૃદયમાં જે હતી વચને બધી પલટી ગઈ
 એના ઉદરમાં પુત્ર છે તે કિર્તિ મેળવશે ખરે
 તારા વચનથી વિશ્વમાં મુજ શત્રુ આ તે ઉગરે
 મુક્તિથી થઈ તરવારને તે વાપરી બહુ માનથી
 આ વિશ્વમાં વિજયી થશે કાયસ્થના અભિધાનથી
 એ વશની વૃદ્ધિ વડે ‘કાચરથ’ જાતી ચાલશે
 મમ શત્રુની પણ વિશ્વમાં આશિષ દઉં વૃદ્ધિ થશે,
 ઋષિરાજ ! પછી એ સ્ત્રીના પ્રાણ લેવાનું શું પ્રયોજન છે
 જાઓ ઋષીગજ ! નાખને બચન મૂકતી મળે છે
 (જાય છે)

પરશુરામ હવે માત્ર રાત્રીનો સંકાર કરવાનું અવશેષ છે
 તે વાસના બર લાવો અને ત્રિલોકમાં પરશુરામનો જય
 જયકાર વર્તાવો

મુશ્કટોઃ ભગવાન પરશુરામનો જય.

પ્રવેશ ૪ થી.

પરશુરામની દાવણી

(ત્યાથી રામચદ્ર પોતાના સૈન્ય સાથે જાય છે

પરશુરામ તેને જઈ અટકાવે છે)

રામચદ્ર—તું આ ભૂમિપર મહર્ષિ પરશુરામની સત્તાનો
વિસ્તાર છે

પરશુરામ—શુ હા, પણ તે પહેલા જણાવ કે તું ક્ષત્રિયનો
કુમાર છે.

રામચદ્ર—(પરશુરામને જોઈ વદન હો મહર્ષિ પરશુરામ !
જાણ્યા છતાં પણ એ પૂછવાનું શું પ્રયોજન છે ?

પરશુરામ—રામચદ્ર ! પૃથ્વીને ક્ષત્રીયોથી વિમુખ બનાવવી એ
મારું કામ કે—મારો જીવન સંગ્રામ છે

રામચદ્ર—તો ક્ષા. રક્ષક આર્ય સેવકોમા પહેલું મારું નામ છે

પરશુરામ—રામચદ્ર જો એમ હોય તો યુધ્ધને માટે તત્પર થા
વારૂ સૈન્ય ગણુ ! જો તમે તમારા સ્વામીથી વિમુખ બની
મારે શરણે ન વળા છડ્છતા હો તો તમને પણ મુક્તિ
મળશે ! બતાવે. એ બામતમા તમારી શી આશ છે !
જીવનની અભિ રશ છે કે હાનિમા મરણુ છડ્છાનોજ
વાસ છે

પહેલો—‘જે સ્વામીથી પોષાઈને તેનું પછી હિત ના કરે,
કાયાપરે લોભાઈ જે સંગ્રામમાં જતા કરે ?

આયુષ્ય એણે જાય તે એ જન્મ મિથ્યા થાય છે,
જે સ્વામીના દ્રોહી અને તે નર્કમાં પટકાય છે'

શીળો—‘ક્ષત્રી તણી કાયા મળી પછી યુધ્ધમાં નવ સચરે
જીવ્યો વૃથા તે વિશ્વમાં રણ ત્યાગી જે પાછો ફરે
તે દેહને જન્માવનારી નાર પણ લજવાય છે
છે કાણુ એવો મૂર્ખ જે નર્કે જવા દિવ થાય છે’

ત્રીજો—‘પયપાન ક્ષત્રાણી તણ સાર્થક ન સૃષ્ટિમાં કયું
આ ‘પૃથિવિ પગ તે કળતું’ દિલ ભાર જેવું છે ભયું’
રણક્ષેત્રમાં જ છે મૂક્યો પાછો પછી ધરતા નહિ
કાયા થકી મરજો ભલે’ આત્મા વડે મરતા નહિ.’

ચોથો—પૃથ્વીના પટપર ધરી કાયા રમ્યા ન રણસત્રામ
વિક્ષણ જીવન સૃષ્ટિમાં તેનું ધરિ ન હૈયે હામ
ધરી ન હૈયે હામ કદાપી વૃથા જીવ્યો જગમાં તે પાપી
માતા પિતા તે ના લજવાયા પૃથ્વીના પટપર ધરી કાયા

પાંચમો—ધરામાં ધરી દેહને ધુળ કીધી રણે ના રમ્યો ધિક્ક તે
દેહ લીધી,
ગઈ લ્હાણુ તો રિગના પ્રાણુ લાજે ગળુ આપડું’ છે હવે
ધર્મ દાડે

છઠ્ઠો—હર્ષથી રડત મો ખુટે હઝારો ખજારો છુટે
ધડકતી તોપ પણ ધુટે છતા હું ટેક ના તોડુ
નીચે અસમાનને લાવો જમીનપર બહાણુ ચલવાવો
ભલે દુશ્મન પ્રણુ ચાવો અધર્મે પ્રાણુના બેડુ

આતમે—જલાવો ભટ્ટીમા નાખી ચલાવો રકત અગારે
 યદ્દ જલાદ જો કાપો ભને સમશેરની ધારે
 કદી ખજર ધરી શીર પર દયા હિનતા વડે મારો
 ચુકું નહિ પ્રાણુથી ખ્યારો અમારો ધર્મનો ધારો '

આઠમે—નહિ ક્ષત્રી કદાપીજ ટેક મૂકે ધરણી મહી તે નવ
 ધર્મ ચુકે

નવ ધર્મ તણા કદી દોહી ચવુ જીવી જીતવું કે પંખી
 સ્વર્ગ જવુ.

શમચંદ્ર—પરશુરામ ! આ પ્રભુના બાળકોને જોર કરવા
 હિપાડેલી સમશેર તેથી તો દશમેર ફેલાશે વેર
 શસ્ત્ર તો મ્લેચ્છને દળના માટે છે પ્રેમ સત્રામયે સ્નેહથી
 મળવા માટે છે વળી પ્રાણજીનો ધર્મ તો ક્ષત્રીયોને હિપ-
 દેશ દષ્ટ ધર્મ માર્ગમા વાળવાનો છે

પરશુરામ—શમચંદ્ર ! તમારી દૃષ્ટિ સર્વથા વદનીય છે
 પરતુ ક્ષત્રીયો પોતાના બળમા મસ્તાન છે તેમને અપૂર્વ
 અભિમાન છે એક રીતે તેઓ જગતના શયતાન, ના
 ફરમાન હયવાન છે

શમચંદ્ર—આ શબ્દો ઉચ્ચારનાર પરશુરામ મહર્ષિ કહેવામ
 છે તેનું મને આશ્ચર્ય થય છે છતાં પણ પરશુરામ !
 તમે પ્રાણજી સંતાન છે. મારા કંઠ પર સમશેરનો બહાર
 કરવો એ પાપ છે તમને ક્ષીયે થી વેર હોય તો ભને
 મારા આ નિશ્ચય હિમેલા પર્વતો તેનો અને મારો નાશ

કરો બધું બધું પર સમગ્ર જોયની જો મહા પાપ છે
તેમા શ્રી હરિના સતાપ છે સૈનિકો । આગળ આવો
અને મૃત્યુને મટે તૈયાર થઓ

પરશુરામ—શુ વાક્ય છે આ વિરનું પુનઃપાર્થના આ કામ છે.
તું રામ છે પણ રામનું તુજગા જરાજો નામ છે ?
ક્ષત્રી તણું સ સારમા સત્કાર્ય તો સગ્રામ છે
રણુક્ષેત્ર એ રણુવીરનું મહામોહ કર ધામ છે

રામચંદ્ર—“તલવાર લાવા પ્રહારવી બધું તણો વધ થાય ના
જ્યા પ્રેમથી કશ્યો મટે ત્યા ક્ષત્ર કે વપરાયના
આ આસુરી બળ આપનું ચિરકાલ તે રહેશે નહિ
આત્મા તણી શક્તિ કદી તમ પાપને રહેશે નહિ ”

શક્તિ સાધન અને તમારો નાશ કરવાની સત્તા
છતા પણ દેશબધુ પર નવવાર ઉગમવાનું પાપ માની
શરણે થયા વિના તમારી સામે ઉભો છું જોઉં છું
તમારી સમશેર મને ફરી રીતે કહે છે જોર

પરશુરામ. સેનાધ્યક્ષ । રામચંદ્રના અને તેના સરદારોના પ્રાણ
પાર્થવ દેહથી જીવ્યા પાડો

(રામચંદ્રને)

સેનાપતિ—ગમચંદ્ર ! ચાલ સત્તા મગશેર કાઢો

પરશુરામ—સેનાપતિજી । રામચંદ્ર મારેથી યુધ્ધ કરવાનો
પ્રતિકાર કરે છે છતાં ન સાર કરે છે તમારી
તલવાર ચલાવો અને આ દુરમનના અંત લાવો

(૫)

લક્ષ્મણ—જગત કીરતારના ધગ છે ન તેમા દુશ્મનો ઢાંધ
બધાથી આત્મ આ પર છે ન તેને નાખશો ઘેાઢ
ભલે બ્રાહ્મણ અગર ભગી, કદી હો વૈશ્યનો સગી
હૃદય કીરતારથી રગી જીવોના દુશ્મનો ઢાંધ

પરશુરામ—ચાલો સત્વર સમશેરથી આ પાપીઓના પ્રાણ
જીવ દેરો

સેનાપતિ—મહર્ષિરાજ ! તિશસ્ત્ર ઉપર પ્રહાર એથીતો
થાય છે ધર્મનો પ્રતિહાર, રામચંદ્ર નો ઉપાડે તલવાર
તો પછી અવગ્ય હુ એનો કંઈ સંહાર

પરશુરામ—સેનાપતિ ! શુ મારી આજ્ઞાનો ભંગ થાય છે
સેનાપતી—તૂટતે હૃદયે તૂટતે મને ધમને ધારવા આપની આજ્ઞા
સોપાય છે

પરશુરામ—(બીજાને) તમારી સમરોર પશુ શુ આમ શરમાય છે
શુ દુશ્મનોનો વધ કરવા એ પાપ કહેવાય છે
બી. સેનાપતિ—નથી જ્યા શરત કે કરમાં નથી નો વેર અતરમા
પછી જગ આ પ્રભુ ધરમા ચલાવુ શરત શુ મારા ?

ત્રીજો—નથી જ્યા વેરની પરવા ઉભો વિરમોતથી મરવા
કપટ ત્યા શા પછી કરવા વડાની સોહીની ધારા

ચોથો—હૃદયમા પ્રેમ નો ને દાગો છે ખેશ પડછાયો
પછી લાંબ કીરતો ન ન મનશુ ધર્મ હલારા.

પરશુરામ—તો મામે થ ને ન મને હાથેજ તારો વધ
કરું છુ અને મારી આત્માને અનુસરું છુ.

(તલવાર મારવા જાય છે તે પડી જાય છે)

પરશુરામ—હે કમલાચ્ચ ! પરશુરામના હસ્તનો પ્રહાર નથી પામ્યો પ્રતિકાર છતાં આજ આ શુ જુએ છે સસાર બસ, મને લાગે છે મરી પ્રભુતાનો પ્રતાપ પૂર્ણ થયો છે રામચંદ્ર !

‘અધર્મે ધર્મની પડતી જગતમા થાય છે જ્યારે
મનુષ્યોના હૃદય માહી હરિ અવતાર લે ત્યારે’

ક્ષત્રીયો કેળ પાવનનું કામ તજી પ્રજા પિડન કરતા હતા તેથી મારા સ્વાર્થને માટે નહિ પ્રજાપાવન માટે મેં આનાશ થઈ રચ્યો હતો. મારા હૃદયમા પ્રભુનો અવતાર થયો હતો, હવે ધર્મરતો અવતાર તારા હૃદયમા થયો છે ભરતની રક્ષા માટે દેશસેવા માટે અસુરોનો બાળક અમળાઓનો પશુ નાશ કરજે અને પરમ પાવની આર્યમાતાને જગતમા ઉજવણ કરજે રામ ! આશ્ચર્ય આ પરશુરામનું કામ તુજ બળવળે મારો પ્રવૃત્તિ જન્મપૂર્ણ થાય છે પરશુરામ મોક્ષ સાધવા અરણ્યમા જાય છે જ વિજયી યા એ મારો પેણમ છે
સર્વ—આત્મ શક્તિની અમર પ્રભુતા જગલર ભરજો પ્રાણુ વિશ્વનો કરવા ને નિરવાણુ

વિશ્વમા મેળવ ભરતમાન જગતમા આ ઝટ મહિમા વાન અસુર સુર આવો નાન પાન વિન્ન થા મહુ તારા સતાન બનો ફરી ભારત તેજાનધાન રત્ન પ્રકટો અહિયી જ્ઞાન સૃષ્ટિમા મળજો અમુક્ષમ માન થ ને ને કર્ણુક જગ હલાન

રાષ્ટ્રીય અધ્યાપક મડળી ૧૧ દ્વિતીય સમારભ વખતે
ભજવાએલો પ્રયોગ

